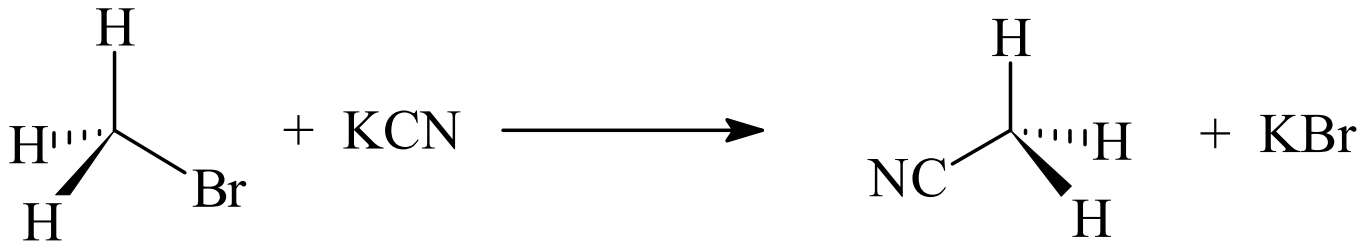

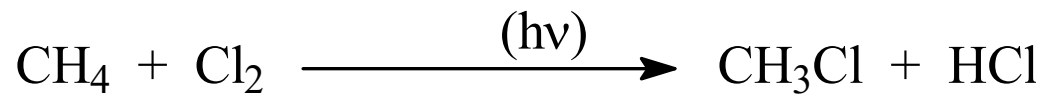
Organik Tepkime Çeşitleri

Yer deęiřtirme (Substitusyon):

- Polar

- Non-polar (Polar Olmayan)

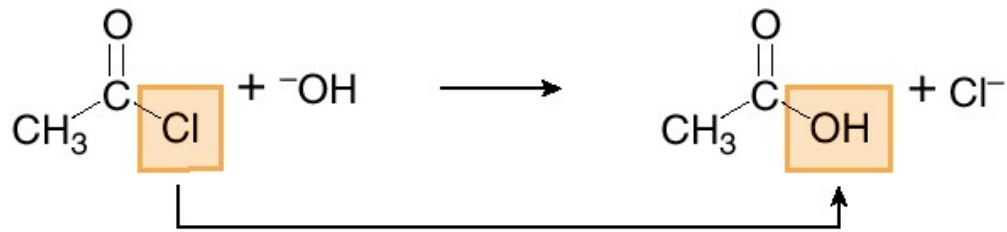
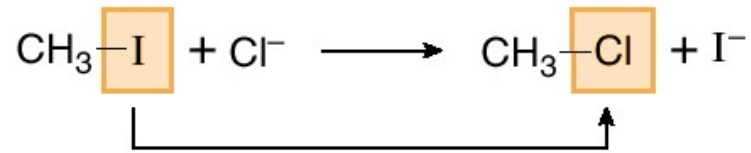

- Yer deđiřtirme (substitüsyon) başlangıç bileşiğindeki bir atom veya atomlar grubunun bařka atom veya atomlar grubunca yer deđiřtirmesiyle gerçekleřir.
- Genel bir tepkime eřitliđi yazarsak, Y grubu yerine Z geçer:

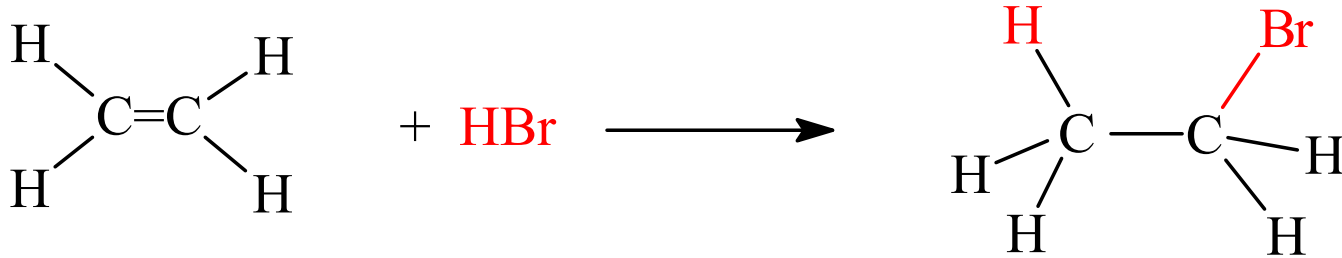

Z= H veya Heteroatom

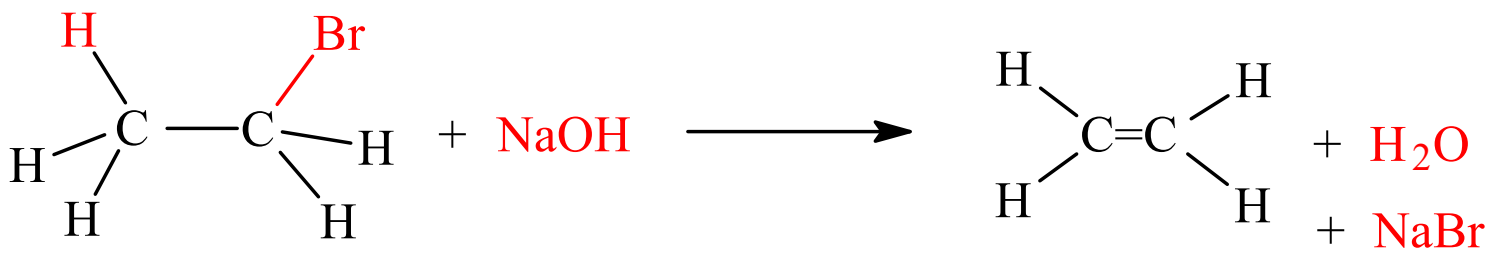
- Yer deęiřtirme tepkimeleri σ bağları üzerinden gerçekleřir.
- Bir Karbona (C) bağlı σ bağı kırıldığında aynı C üzerinde diğer σ bağı oluşur.
- Z'nin Hidrojen veya Heteroatom olduęu durumlarda Yer deęiřtirme tepkimesi gerçekleřir.

- Katılım

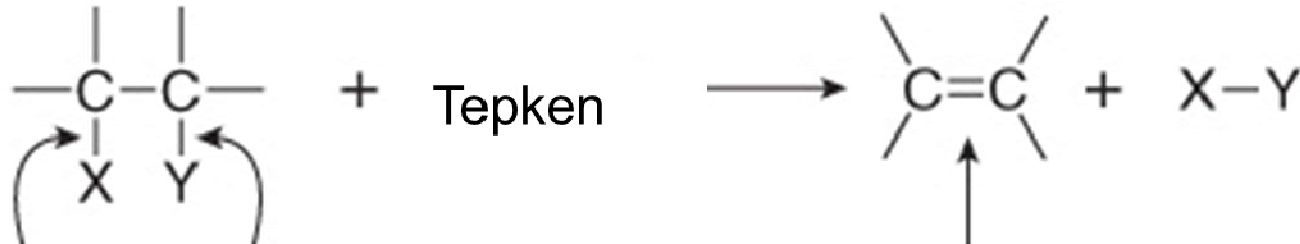

- Eliminasyon

Eliminasyon

- Eliminasyon tepkimesinde başlangıç bileşiğinden elementler «kaybedilir» ve bu yolla π bağı oluşur.

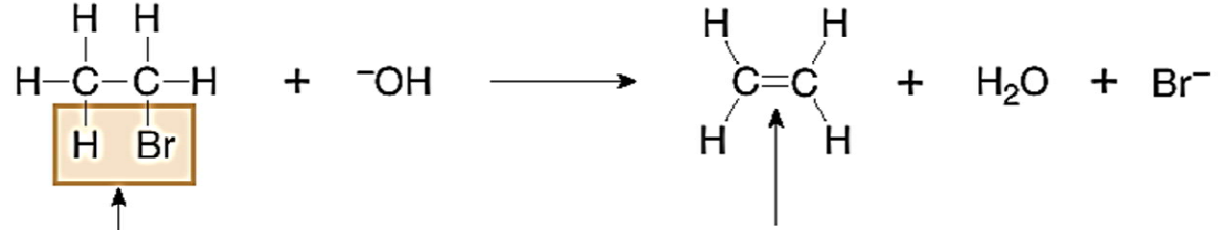
2 adet sigma (σ) bağı kırılır
X ve Y kaybedilir

π Bağı oluşur

- Eliminasyon tepkimesinde başlangıç bileşiğinden 2 grup (X ve Y) ayrılır.

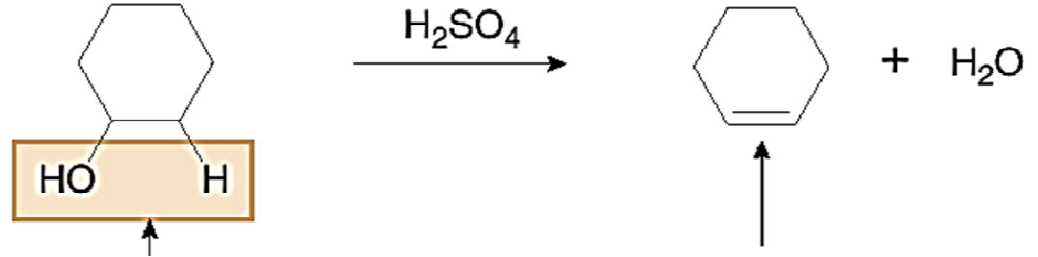
- Başlangıç bileşiğindeki komşu karbonlar arasında olmak şartıyla 2 adet sigma (σ) bağı kırılır, bir adet pi (π) bağı oluşturulur.

- Eliminasyon tepkimeleri en yaygın olarak ayrılan gruplardan birisi H, diğeri karbondan daha elektronegatif olan bir heteroatom (Br, Cl, F, vs) ise gözlenir.

2 adet sigma (σ) bağı kırılır
H-Br çıkar.

π Bağı oluşur

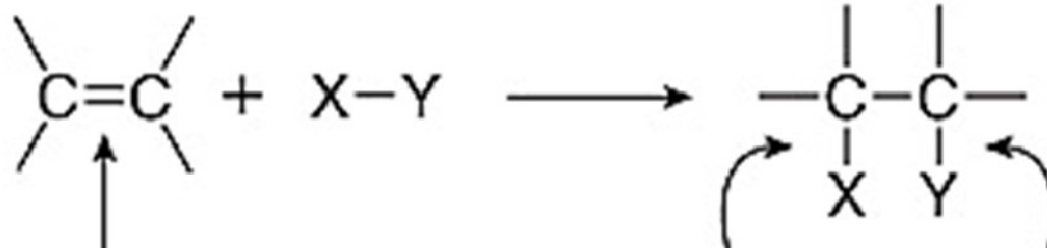

2 adet sigma (σ) bağı kırılır
H₂O çıkar.

π Bağı oluşur

Katılım

- Katılım Tepkimesi basit haliyle ifade edilirse başlangıç bileşiğine elementlerin eklenmesidir.

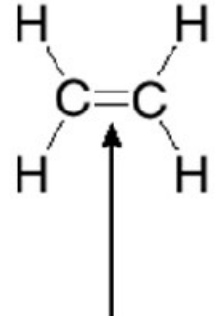
1 adet π bağı kırıldığında

2 adet sigma (σ) bağı oluşturulur.

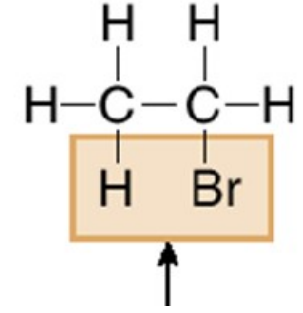

Katılım tepkimesinde ,

- Başlangıç maddesine (bileşiğe) X ve Y grupları katılır,

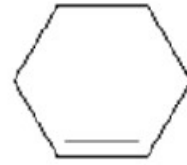

π bağı kırılır

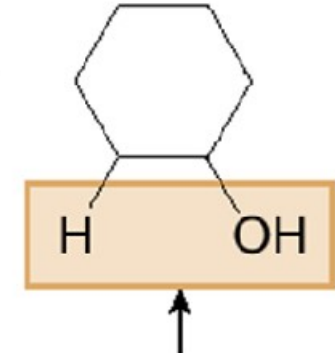
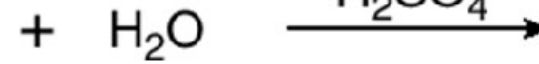

σ Bağları (2 adet) oluşturulur ve bunlara H-Br eklenir

- Başlangıç bileşiğinde var olan 1 adet π bağı kırılır 2 adet sigma bağı (σ) oluşturulur.

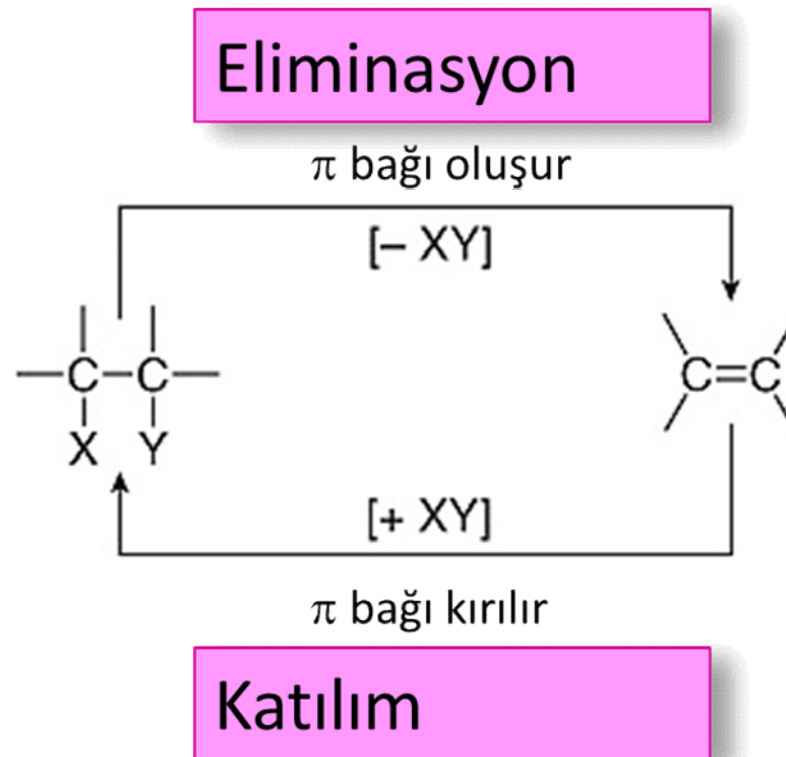

π bağı kırılır

σ Bağları (2 adet) oluşturulur ve bunlara H_2O eklenir

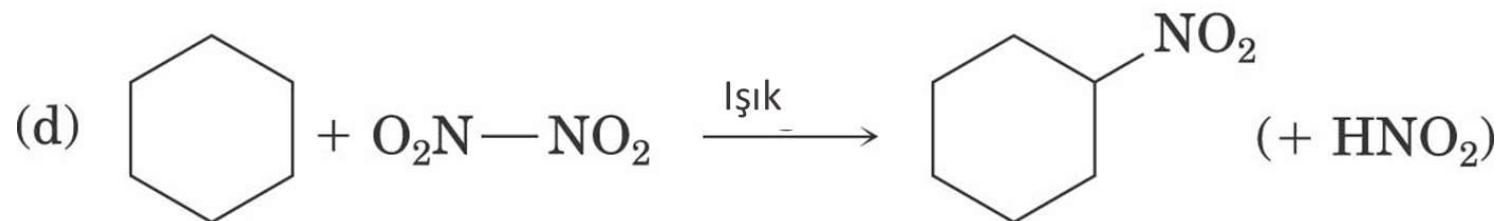
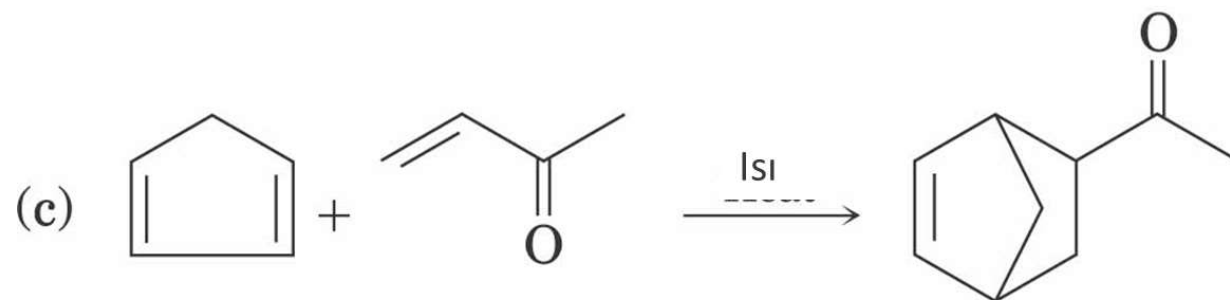
- Katılım ve eliminasyon tepkimeleri birbirinin tamamen tersi yönünde işlemlerdir.
  - Eliminasyonda bir π bağı oluşur
  - Katılımda var olan π bağı kırılır

Yeniden Düzenlenme

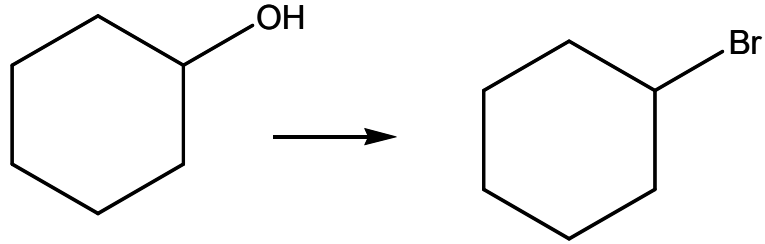

Aşağıdaki tepkimelerin türlerini belirleyiniz

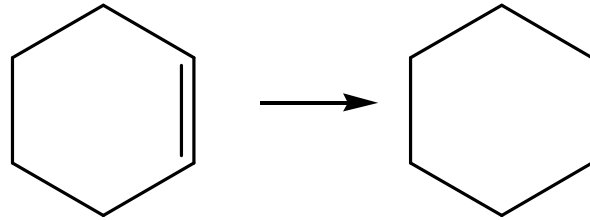

Aşağıdaki tepkimelerin türlerini belirleyiniz

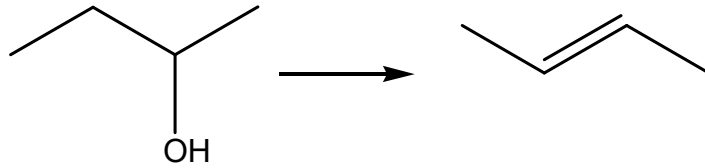
a)

b)

c)

a) Substitusyon (yer deęiřtirme)

b) Katılım

c) Eliminasyon